

9.4 HISTÒRIA I TRADICIÓ

1. Descobreix la veritat

De les frases següents marca les que són certes.

- ☐ La tradició, la cultura del vi i el conreu de la vinya compten amb molt poca història a Catalunya
- ☐ Les primeres vinyes a Catalunya les van plantar els francesos a la Catalunya Central.
- ☐ Almenys des del temps dels ibers que es cultiven ceps a Catalunya.
- ☐ L'Imperi Romà va fer extensiu el conreu de la vinya
- ☐ El pobles musulmans van potenciar la plantació de moltes vinyes a Catalunya.
- ☐ El nom de Bages va sorgir de la paraula 'pagès', ja que era una zona rural.
- ☐ Es creu que el nom de Bages prové de Bacus, que és el déu romà del vi.
- ☐ A l'Edat Mitjana les plantacions de vinya sovint eren impulsades pels monestirs.
- ☐ La fil·loxera va fer que els ceps fessin molt més raïm.
- ☐ Quan la fil·loxera envaï França, els pagesos catalans s'espantaren i començaren a abandonar el conreu de la vinya.
- ☐ Quan la fil·loxera s'havia estès per França el preu del vi augmentà i a Catalunya va créixer el conreu de la vinya.
- ☐ La fil·loxera va matar els ceps de Catalunya al segle XIX.
- ☐ La solució a la fil·loxera la va trobar un pagès català anomenat Empelt.
- ☐ La solució a la fil·loxera va ser el cep americà resistent a la malaltia. Sobre l'arrel d'aquest cep s'empelta la varietat de cep desitjada.
- ☐ Al segle XX, mentre creixia la indústria, es van abandonar moltes vinyes.
- ☐ Cap als anys 1930-1940 es va plantar vinya per tot arreu, substituint el cultiu de cereals.
- ☐ En els últims anys hi ha hagut una recuperació de la vinya a les comarques on encara es mantenia el seu conreu, entre elles, el Bages.

9.4 HISTÒRIA I TRADICIÓ

2. Completa les dites

Afegeix la paraula que falta a les següents dites: *Filla, vi, raïm, bóta, pa, cep, ram.*

- Al _____, pa; al vi, vi.
- El bon vi no necessita _____.
- De gota en gota, s'omple la _____.
- De bon cep planta la vinya, i de bona mare la _____.
- Molts pàmpols i poc _____.
- De mal _____ no pot sortir bon sarment.
- De bon _____, bon vinagre.

3. Busca els refranys.

Relaciona les frases de l'esquerra amb les de la dreta per poder descobrir els refranys.

1	Per Sant Josep		millor com més antic
2	Abril finit,		vi per vendre
3	Maig plujós i juny calent		el cep florit.
4	Pel setembre		és beure en porró
5	Oli, vi i amic		són bones amigues
6	Qui té el celler descuidat		verdeja el cep
7	No és bon català		poc vinagre i ben oliat.
8	El beure millor		qui no sap xerricar
9	Panses, nous i figues,		fan bon vi i bon ferment
10	L'enciam salat,		té una part del vi llençat

9.4 HISTÒRIA I TRADICIÓ

4. Endevina

La gràcia la porto a dins,
sóc emblema català,
i aquell que pel coll m'agafa
tot el què tinc em fa dar

.....

De la terra sóc nascut,
amb mi l'home es fa valent.
A voltes dono salut,
a voltes mato la gent.

.....

5. Busca el significat.

Relaciona cadascuna de les frases fetes següents amb el significat que li correspon.

1	Mitja figa mig raïm.		Quan una cosa s'allarga.
2	Quan no són figues són raïms.		Quan d'una cosa se n'obté un bon profit sense gaire esforç.
3	Vinya als trenta, i als quaranta mallol.		Ni bé ni malament.
4	Ésser una vinya.		Fer un gran xàfec.
5	En temps de veremes tots els cistells són bons.		Estar cansat de suportar alguna cosa.
6	Treure el vi de la bóta del racó.		Quan no es pateix per una cosa es pateix per una altra.
7	Durar com la bóta de sant Ferriol.		Oferir o portar el bo i millor d'una cosa.
8	Tenir el bot ple.		Quan hi ha molta feina qualsevol ajuda és benvinguda.
9	A bóta buida no hi ha que punyir.		Com més vell més poc seny demostra.
10	Ploure a bots i a barrals.		No cal demanar coses impossibles.